

Solorzan. de jur. Indiarum tom. 2. lib. 2. cap. 25. num. 9. Hojeda de incompatibil. Beneficior. cap. 17. num. 24. Marefcot. variar. lib. 2. cap. 32. num. 1. Azor. Inftit. moral. lib. 10. cap. 4. ad fin. Vivian. prax. jurifpatronat. lib. 15. cap. 3. num. 96. Garcia cum plurimis de Benefic. part. 3. cap. 2. n. 1. Generali tamen confuetudine obtinuit, ne qui Beneficiis simplicibus potiuntur, ad residentiam compellantur Hurtad. & Vivian. ubi proximè, Marefcot. fup. cap. 1. num. 100. Barbosa collect. Concil. Trid. fess. 6. de reformat. cap. 2. n. 2. Armendariz ad leg. Navar. lib. 2. tit. 23. de resident. n. 203. Lotter. de re Benefic. lib. 3. quæst. 27. num. 9. Tondut. quæstion. benefical. part. 1. cap. 12. num. 7. Pialec. Prax. Epifcop. part. 2. cap. 3. num. 32. Gonzal. ad reg. 8. Cancellar. gloff. 5. num. 80. Garcia cum aliis num. 3. Sed si ex statuto, aut speciali confuetudine alicujus Ecclesiæ in Beneficiis simplicibus personalis residentia exigatur, nisi Beneficiarius restituat fructus non percipiet. Garcia num. 11. Ubi autem beneficium simplex habet annexum aliquod onus inferiendi, illud per substitutum idoneum poterit exhiberi. Tondut. n. 4. Gonzal. num. 79. Armendar. n. 204. Hurtad. fup. num. 3. Imò confuetudine introduci poterit, quod etfi Beneficiarius nec per se, nec per alium ministret, fructus acquirat, modò inde Ecclesiæ damnum non inferatur ob ministerii defectum. Hurtad. num. 5. Azor. fup. part. 2. lib. 7. cap. 3. quæst. 1. vers. Queret aliquis.

Ibi: Illud verò pie, & caute.

72 Hæc nostri Præsidis non sunt, sed à Brederodio addita, secundum quod adnotatur in pagina prima voluminis Variarum, in quibus nulla mentio Tridentini Concilii, cujus decreta nondum in lucem prodierant. Sed de residentia Canonico- rum in Cathedralibus, & Collegiatis Ecclesiis post Sacrum Concilium copiose differunt Barbosa tract. de Canonic. cap. 20. Hurtad. fup. lib. 5. per tot. Armendar. ubi proximè, à num. 8. Garcia dict. part. 3. cap. 2. num. 180. cum seqq. & in hoc novo Indiarum orbe strictè prohibetur absentia obtinentium Præbendas, D. Frass. de Regio patron. Indiar. cap. 10. ex num. 43. Vivian. prax. jurifpatronat. lib. 15. cap. 3. num. 116. cum seqq.

Verf. Caterum in Sacerdotiis.

73 De residentia Parochi, & aliorum, quibus est animarum cura commissa, & quomodo debeant residere, ut ministerium suum impleant, fuse agit Barbosa de offi. Paroch. part. 1. cap. 8. Hurtad. fup. lib. 3. Garcia d. cap. 2. à num. 16. Armendar. num. 121. cum seqq. Vivian. à n. 97. D. Frass. cap. 9. & alii, quos cumulat Barbosa Collect. Trident. fess. 23. cap. 1. de reformatione, num. 1.

74 Residenti obligatio Parochis, ac ceteris, quibus cura animarum incumbit, à Jure Divino descendit, ut colligitur aperte ex Trident. fess. 23. de reformat. cap. 1. ubi ita habetur: Cum præcepto divino mandatum sit omnibus. Quod observat ibi Barbosa cum pluribus n. 3. Garc. n. 16. Hurtad. dict. lib. 3. resol. 3. à n. 7. Trullench in Decalog. lib. 4. cap. 1. dub. 8. num. 7. Ceval. comm. cont. comm. quæst. 585. D. Frass. d. cap. 9. n. 1. & 11. Licet autem nequeant per vicarios ministrare, ut se Parochi à residentia excusent, præsentibus tamen

non prohibentur per alios idoneè parochialia munera obire, nisi industria proprii Parochi desideretur, prout resolvit cum aliis D. Frass. num. 4. cui assentitur disputatione præmissa, Hurtad. lib. 3. resol. 4. per tot. ac prænotatur supra n. 12.

75 Queritur num confuetudine introduci possit, ut Parochus non residens fructus Beneficii percipiat, si per Vicarium idoneum muneri suo sufficienter satisfaciatur? Ad cujus resolutionem inquirere opus erit; an talis confuetudo Divino Juri deroget? Et negativè respondendum est; nam etfi residentia Juris Divini censeatur, juxta commune, pœna tamen amittendi fructus Beneficio irrogatur; unde confuetudo concedens fructus inferiendi per substitutum, Jus Divinum non abrogat, sed Canonicam pœnam injungens non residentibus. Hurtad. de resident. lib. 3. resol. 7. num. 6. & 7. Sic furtum, adulterium, & homicidium, tametsi Jure Divino, ac naturali verentur, legibus tamen humanis pro his criminibus irrogantibus pœnas confuetudo poterit derogare; sæpe enim aliq̄ in defectum abire solent, per quod Jus Divinum, seu naturale non infringitur, nisi ex hoc aliàs delicta illa manerent impunita. Unde Garcia de benefic. part. 3. cap. 2. num. 139. inquit pœnam privationis beneficii ipso jure propter non residentiam in defectum abesse.

76 Hæc aded vera sunt, ut quamvis eadem lex prohibeat & puniat, per confuetudinem tamen seu defectum non possit quoad pœnam derogari, vim quoad prohibitionem retinens, ut docet Par. Suar. de legib. lib. 7. cap. 19. n. 3. omnino videndus. Nec lex erit inanis pœnâ sublata, quia quoad forum internum astringit, & in externo arbitraria succedit ordinariâ abolitâ. Azeved. in l. 7. num. 101. tit. 11. lib. 8. Recop. Ex quibus convincitur, quod si confuetudo remitteret pœnam amissionis fructuum Parochis non residentibus, non contraveniret, nec derogaret legi divinæ residentiam præcipienti, præsertim cum non residentes aliter coëceantur. Trident. fess. 23. de reformat. cap. 1. Ideo ex hoc damnari non debet. Illa verò confuetudo juri divino opponeretur, nec sustineri posset, quâ liceret extra propriam Ecclesiam animarum Pastoribus residere. Hurtad. d. resol. 7. num. 2. 6.

77 Verumtamen si confuetudo vigeret, ut non residens Parochus fructus perciperet, ut irrationabilis rejici deberet, quæ potius esset corruptela, ex his quæ D. Covar. perpendit; cederet enim in Ecclesiarum injuriam, quæ ceu viduæ inculcæ jacerent; ac detrimentum spirituale gregis, qui à proprio pastore derelictus, perniciosè erraret: nec supplebit æquivalenter substitutus pro illo, quia mercenarius est, juxta illud Joan. cap. 10. vers. 13. Trident. d. cap. 1.

Ibi: Nec tamen inficior aliquot ex causis.

78 Præfato capite primo Tridentini exprimitur, quo tempore curam animarum habentes à residentia possint excusari, & quibus de causis liceat eis ultra tempus permittum de licentia Superioris non residere, quæ sunt Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia, ac evidens Ecclesiæ, vel Reipublicæ utilitas, de quibus Barbosa cum aliis collect. d. cap. 1. à n. 7. & de potest. Epifcop. allegat. 53. à n. 6. Hurtad. fup. lib. 2. resol. 9. cum seqq. Trullench in Decalog. lib. 4. cap. 1. dub. 8. n. 2.

Verf.

Verf. Hi verò casus cautissimè.

79 Utrum Princeps secularis superiorem non recognoscens valeat jus divinum de residentia hujusmodi interpretari, ut si urgeat Reipublicæ necessitas, disputat Hurtad. ubi proximè, resol. 17. qui negativam tenet sententiam.

Ad Num. 10.

80 Quilibet Ecclesiastico Beneficio pensum Divini Officii annexum est, cap. ult. de rescript. in 6. cap. ult. n. 92. dist. Garc. de Benefic. part. 3. cap. 1. n. 1. Barbos. de offi. Paroch. cap. 10. n. 1. & collect. cap. Dolentes, n. 3. de celebrat. Missur. ubi plures. Quod si Beneficiarius omiserit absque justa causa, lethalem culpam contrahit. Barbosa num. 31. Garc. cum aliis n. 2. Quod limitatur si Beneficium conferatur ob aliquid speciale ministerium, ut docenti Grammaticam, Sacristæ, & similibus, qui recitare Horas Canonicas astricti non sunt. Sanch. Const. Moral. lib. 2. cap. 2. dub. 58. n. 2.

81 Sed quæstionis est, an qui non recitant, fructus restituere teneantur? Et seclusa constitutione Lateranensis Concilii (de quo inferius,) variaz extiterunt opiniones, quarum meminit D. Covar. bto, Gregor. Lop. in l. 34. gloff. 2. tit. 6. p. 1. Garc. à num. 8. Sanch. d. b. 81. qui negativam tenet, ac probat. At in Lateranensi Synodo sub Julio II. inchoata, & sub Leone X. absoluta, de fructuum restitutione cautum est ita: Statuimus quoque, & ordinamus, ut quilibet habens Beneficium cum cura, vel sine cura, si post sex menses, obtento Beneficio, Divinum Officium non dixerit, legitimo impedimento cessante, Beneficiorum suorum fructus suos non faciat pro rata omnium recitationis Divini Officii, & temporis; sed eos tanquam injustè perceptos in fabricas hujusmodi Beneficiorum, vel pauperum elemosinas erogare teneatur. Quomodo autem pro rata fructuum restitutio fieri deberet, cum Beneficiarius non integrum Officium, sed aliquas horas prætermisit, Pius V. declaravit in hæc verba: Statuimus, ut qui horas omnes Canonicas suo, vel pluribus diebus intermiserit, omnes Beneficii, seu Beneficiorum suorum fructus, qui illi, vel illis diebus responderent, si quotidie dividerentur; qui vero Matutinam, tantum dimidiam; qui ceteras omnes horas, aliam dimidiam; qui harum singulas, sextam partem fructuum ejusdem diei amittat.

82 De hac fructuum restitutione pluribus egit Garcia d. cap. 1. ex num. 5. Sanch. fup. dub. 82. Trullench in Decalog. lib. 1. cap. 7. dub. 24. Barbosa d. cap. 10. à num. 31. Hurtad. de resident. lib. 5. resol. 9. Menoch. de arbitrar. cas. 429. ex num. 4. apud quos plurimi. Ex illis observare oportet, quod Beneficiarius absque culpa non recitans propter oblivionem, vel quia Breviario caret, ad fructuum restitutionem non tenetur, cum amissio illorum sit pœna, quæ peccatum supponit Sanch. d. b. 86. Azor. Inft. Moral. lib. 10. cap. 14. quæst. 7. Garc. num. 26. Trullench num. 19. Sed si Beneficiarius tantam alicujus horæ partem intermiserit, ut ad mortale peccatum imputetur amissio, an pro rata fructus restituere debeat, controversatur. Affirmat Castr. Palao tom. 2. dist. 2. punct. 7. num. 5. Trullench num. 10. in fin. Negat Diana part. 4. tract. 4. resol. 220. & alii, quibus accedere videtur Barbosa num. 31. vers. Sed quid si Parochus. D. de Variis Nova Addit. ad Covar.

Prior sententia probabilior videtur, ea potissimum ratione, nam amissio, quæ constituit Beneficiarium Dei inimicum, ac pœnâ æternâ dignum, ad fructuum amissionem sufficiens debet judicari, ut aliud agens inquit Hurtad. d. resol. 9. subresol. 3. num. 8. Unde Par. Suar. lib. 4. de Hor. Canon. cap. 30. num. 13. hanc statuit regulam, ut quoties amissio actus externi recitandi est mortaliter peccaminosa oriatur obligatio restituendi, non verò quando est tantum venialis, ita etiam si singulis partibus Officii notabilis, & magna pars fructuum respondeat, non sit obligatio restituendi. Quem refert, ac sequitur Hurtad. a. 9. 10.

83 Præterea in disputationem adducitur, utrum semestri Lateranensi Concilio præscriptum, ut Beneficiarius propter omissionem Divini Officii recitationem fructus non restituat, computetur à die collationis, vel possessionis? Quidam ab obtento Beneficio sex menses numerant, ut Navar. in Manual. de Hor. Canonic. c. 7. n. 29. Garcia d. c. 1. n. 92. Hurtad. d. resol. 9. subresol. 10. num. 11. & alii, quos referunt. Adversum eos à capta possessione semestri currere, opinatur communi Theologorum Schola, quos copiose congerit, & sectatur Barbosa de Offi. Paroch. c. 10. n. 6. & quamquam hæc sententia benigna appareat, quæ cum de pœnis infligendis agitur, debet amplecti, l. p. n. de pœn. c. in pœnis 49. de reg. jur. in 6. cum similibus, quæ expendi supra, lib. 2. c. 9. n. 22. oppositam tamen veriore existimo, quæ cum favorem Religionis, & observantiam divini cultus respiciat, odiosa haberi non debet, etfi pœnam pecuniariam irroget ad coëcendam Ecclesiasticorum negligentiam.

84 Ultimo animadvertendum, quod si Parochus ob recitationem horarum prætermittam teneatur restituere fructus, non sunt omnes computandi, ut pro rata reddat, sed illi tantum, qui Divino Officio prudentis viri arbitrio responderint, cum Parochus alia obeat munia mercede digna, de quo Barbosa d. c. 10. n. 33. Hurtad. d. resol. 9. subresol. 1. ubi latissime.

SUMMARIUM.

- 1 Nullus vendere, aut alium inire contractum, nisi ob publicam causam compelli potest.
- 2 Ubi publica necessitas, vel utilitas possulat, privati coguntur res proprias alienare.
- 3 Coactò vendere justum rei pretium persolveri debet absque dilatione: & quid si Reipublica pecuniam non habuerit.
- 4 Qui necessaria ad victum vendenda exponunt, nequeunt ea justum pretium exhibentibus denegare, quod per Magistratum taxari poterit.
- 5 Advocatus pœnis compelli potest, ut litigantibus patrocinetur. Quod ampliatur, ac declaratur.
- 6 Artem, vel officium publice exercens, constrin- gi poterit, ut mercedem reddentibus ministerium suum exhibeat.
- 7 Quid de publica meretrice, & num. 8.
- 8 Meretricem rapiens, aut violenter cognoscens, qualiter puniatur.
- 9 Quod dicatur pretium legitimum: consistit in indivisibili, & pro qualibet lésione competit actio.
- 10 Quomodo id pretium in indivisibili consistat.
- 11 Parentibus in egestatem lapsis vendere filios an sit permittum, & num. 13.
- 12 Filius venditus à patre propter famis necessitatem.

- cessitatem, an de Jure Civili fieret verus servus ementis? & n. 15.
- 16 Verbum Sanguinolentus, positum in l. fin. C. de patr. qui fil. distrah. Quid significet.
- 17 Jure naturali non solum vendere, sed & pignori dare filios utrique parenti ob gravem necessitatem licet. Quid Jure Civili, & nostro Regio, ibid.
- 18 Utrum parentibus liceat filios vendere, aut pignori dare ex alia gravissima necessitate, præter famem, & num. seqq.
- 21 De filio clerico, ac conjugato, num possunt urgente fame, per patrem vendi, aut pignori?
- 22 Quid de emancipato? ubi, & de filia respectu matris, ibid.
- 23 Cum parens vendit filium propter necessitatem legitime, efficitur jure natura irrevocabiliter servus emptoris: non sic Jure Civili.
- 24 Parens qui filium distrahit necessitate compulsus, num possit in utroque foro acceptam reddere quantitatem, ut redimat venditum.
- 25 Divites qualiter cogi possunt ad erogandas pauperibus elemosynas, & num. 26.
- 27 Divites quando debeant in foro conscientia subvenire indigentibus, remissive.
- 28 Divites an satisfaciatur obligationi succurrendi egenis, pecuniam mutuant.
- 29 Merces vendere carius exteris, & viatoribus, quam loci incolis, minime permittitur.
- 30 Limitatur.
- 31 Quoad compellendos venditores, ut plures non vendantur exteris, jurisdictione Ecclesiastica (ad quam cumulatim de jure spectat) consuetudine tolli poterit, si Magistratus laici negligentes non sint: & quid in praxi servetur.
- 32 Incola tempore egestatis sunt proponendi forensibus in emptione tritici ex agris oppidi sui percepti.
- 33 Habent etiam jus retractus pro victualibus extero venditis sub tempore sterilitatis, & famis.
- 34 Colonus an teneatur fructus fundi potius domino, quam extraneo vendere? & n. 35.
- 36 Emphyteuta, & vassallus num cogi possunt fructus ex re emphyteutica, vel feudali domino directi dominii vendere potius, quam aliis pro eodem pretio?
- 37 Dominus fundi ut præferatur alii fructuum emptori, idem pretium debet numerare, licet sit excessivum: quod limitatur.
- 38 Quid si civis retrahat frumentum extero venditum, an debeat pretium excessivum etiam ultra taxam reddere primo emptori? & num. 39. 40. & 41.
- 42 Religionis, ac pietatis favore ut res proprias vendat aliquis jure compelli potest.
- 43 Ecclesia an vendere compellatur favore alterius? Et an coactus vendere Religionis gratia gabellam debeat?
- 44 Propter publicam utilitatem privatus constringitur vendere res suas.
- 45 Non licet sic edificare, ut interiora monasteriorum ex privatorum adificiis prospici queant.
- 46 Si quis ingredi proprium fundum non valeat nisi per alienum, hujus dominus cogitur vendere servitium ad transitum. De intellectu legis Si quis sepulchrum, de religiof. a sumptib. funer. remissive, ibid.
- 47 Servo alieno si legetur libertas, dominus em vendere non compellitur; secus si communis unus ex dominis libertatem concesserit.

- 48 Jure nostro Regio dominus tenetur servum Man- rum vendere ut Christianus a captivitate redimatur.
- 49 Habens domum communem, partem suam vendere constringitur, si socius in ea Ecclesiam, vel aliud adificium pium velit construere.
- 50 Propter militatem, ac decorem civitatis plura cum privatorum præjudicio jure sunt constituta.
- 51 Utrum liceat unicuique pro libito adificia civitatis, seu ades altius tollere etiam cum vicinorum incommodo? & num. 52.
- 53 Et quid jure nostro Regio.
- 54 Princeps compellere subditos potest, ut proprias ades vendant pro constructione, vel ampliatione Ecclesie, seu monasterii, sicut ob publicam utilitatem.
- 55 Principi non permittitur res subditis adimere, etiam justo pretio reddito, nisi ex rationabili causa.
- 56 Magistratus jure cives cogere valet, ut proprias ades, vel alia adificia justo pretio vendantur pro constructione Ecclesie Cathedralis, aut Parochialis, vel pro ampliatione necessaria. Quod ampliatur ad quamlibet Ecclesiam, adhuc non parochialem, num. 58.
- 57 Ubi necesse non est, quod Ecclesia adificetur, aut extendatur, nequit privatus cogi ad vendendas possessiones suas per Magistratus sed Principis desideratur auctoritas.
- 59 Limitatur si ex venditione non grave detrimentum, sed leve dominus senserit.
- 60 Ex variis causis præter jam explicitas dominus res proprias vendere compellitur, ut servum, aut ancillam, propter servitium, aut introductionem ad delinquendum.

CAPUT XIV.

Postquam jus gentium dominiorum distinctionem introduxit, l. Ex hoc jure 5. de just. & jur. quisque in rebus suis est moderator, & arbiter, l. In re mandata 21. C. mand. ubi Barb. cum pluribus in collect. n. 2. ita ut nemo regulariter ad dispendium de illis ullo modo compelli possit. Vela differat. 17. num. 34. ubi alii. Hinc provenit, quod non liceat cogere dominium, ut vendat, etiam oblato justo, aut exorbitante pretio. Greg. Lop. in l. 3. gloss. 1. tit. 5. p. 5. Sanch. Consil. Moral. lib. 2. cap. 4. dub. 27. num. 1. Trullench in Decalog. lib. 7. cap. 20. dub. 21. num. 14. Molin. de primogen. lib. 1. cap. 26. n. 8. vers. Quod adeo, Cujac. observat. lib. 27. cap. 9. D. Frass. de Regio patron. Ind. cap. 84. num. 68. Azeved. in l. 1. n. 21. tit. 25. lib. 5. Recop. Mathienz. in ead. l. gloss. 9. n. 1. Ant. Fab. in ration. l. Imperatores, de contr. empt. Pichard. in §. Non solium, n. 10. Inst. de legat. Surd. de aliment. tit. 8. privileg. 94. num. 1. præter eos, quos congerunt Barbofa collect. l. In vitium, n. 2. C. de contr. empt. & Hermof. in d. l. 3. part. n. 1. Idem procedit in permutatione, locatione, ac cæteris contractibus. Surd. n. 2. Vela ubi sup. Nec Princeps valet, nisi ob publicam causam, subditos ad contrahendum astringere. Peregrin. de jur. fisc. lib. 6. tit. 4. n. 44. Gratian. discept. cap. 149. n. 32. Alfar. de offic. fisc. gloss. 34. n. 62. de quo perillustre habetur testimonium Reg. lib. 3. c. 21. vers. 2. de Naboth tenuente vendere Regi vineam suam.

Alit publica utilitate, vel necessitate exigente, jus privatorum cedit, qui vendere res proprias justo pretio tenentur; nam subditi, eorumque bona potestatis

restatibus publicis subsunt quantum, servata equitate, bonum commune efflagitat, Sic P. Molin. de just. & jur. disp. 341. n. 1. Ant. Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 51. Gail. lib. 2. observat. 56. a num. 1. Cancr. variar. part. 1. cap. 13. num. 131. & 133. Aviles in cap. 42. Prator. verb. Varas, num. 18. D. Frass. num. 65. Surd. num. 4. Morla Empor. Tur. tit. 9. q. 1. n. 4. Cevall. comm. cont. comm. q. 906. ex num. 4. & alii plures apud Hermof. sup. num. 9. & Barbofa. in d. l. In vitium, num. 3. Utilitatem publicam accipere debemus, quæ recipit ad bonum commune, ac Reipublicæ conservationem immediate, & præcisè: non quæ versatur in augmento regii gazophylacii, aut publici ærarii; nam et si hæc difcere publicè interit, quæ Reipublicæ nervi censentur, l. 1. §. In causa, de quæstion. regulariter tamen hujusmodi causa non sufficit, ut subditi contrahere compellantur, nisi in casibus jure permissis, quorum meminit Alfar. sup.

Ibi: Illud equidem præfatus.

3 Vendenti ex causa publica coacto justum pretium numerari debet, l. 2. tit. 1. p. 2. l. 3. tit. 18. part. 3. P. Molin. num. 2. Gregor. Lop. in d. l. 2. gloss. 23. Gratian. n. 28. & 29. Surd. n. 3. Cevall. num. 8. Cujac. d. cap. 9. Hermof. num. 52. & gloss. 4. num. 1. D. Frass. num. 69. Barbofa num. 14. Morla num. 8. & cum aliis prænotatur supra, lib. 2. cap. 3. num. 43. Pretium statim venditori tradendum est, qui de eo fidem habere non tenetur, nisi Republica labore pecunie egestate. Greg. Lop. sup. Barbofa n. 16. Gratian. n. 25. D. Frass. n. 66. Hermof. num. 55. & 56. Sed si ablit spes solvendi pretium ad breve tempus absque incommodo notabili venditoris, pecunia mutua exigere debet ab omnibus de civitate, ut pretium domino reddatur, qui etiam pro rata contribuet. Bobadill. cum aliis Politic. lib. 3. cap. 3. n. 18.

Ad Num. 1.

4 Si quis res ad alimenta necessarias vendendas exponat, etiam non instante eorum inopia, cogi per Magistratus poterit, ut ipsas justum pretium pendentibus distribuatur. Surd. num. 6. Aviles in cap. 17. Prator. verb. A rasonables precios, num. 7. Hermof. cum aliis num. 83. Morla num. 12. Bobad. d. lib. 3. cap. 4. num. 66. Didac. Perez in l. 2. tit. 23. lib. 2. Ordinan. ad fin. vers. Tertius casus, Barbofa collect. l. 1. num. 4. C. de Episcop. Audient. Azeved. in l. 13. num. 20. tit. 9. lib. 3. Recopil. quod limitat Barbofa quoties justam excusationis causam ostenderit venditor, ut si familie cibaria conservare desideret. Ne autem per excessum pretii emptores gravari, aut repelli contingat, illud Magistratus statuere poterit. P. Molin. disp. 341. num. 1. & alii ex nuper memoratis. Jure nostro Regio specialiter iter agentibus prospectum est, quibus licet propria autoritate, quæ sibi opus sunt, extorquere à venditoribus qui ea subtrahunt, vel ultra justum pretium exigunt, justo exhibitio, & formæ constitutionis servatæ, l. 15. tit. 13. lib. 8. Recop. ubi Azeved. n. 5. Hermof. loc. cit.

Ibi: Quibus expressim traditur Ad-vocatu.

5 Qui muneri advocacionis incumbit, cogi per Judicem potest, ut patrocinium litigantibus ferat, honorario percepto, ad quod suspensione tempo-

rali, & aliis poenis pro arbitrio jubentis coercetur, l. 6. tit. 6. p. 3. l. 22. l. 28. tit. 16. l. 13. tit. 9. lib. 3. Recop. Bobad. d. lib. 3. cap. 14. n. 56. Azeved. ubi proximè, Maltrill. de Magistrat. lib. 1. cap. 30. num. 78. Gail. lib. 1. observat. 43. num. 1. Guttier. Pract. lib. 1. q. 30. num. 4. Barbofa collect. l. 1. Pro- videendum, num. 7. C. de postuland. Camil. Borel. Sum. decis. tom. 1. tit. 15. num. 43. Menoch. de arbitrar. cas. 369. num. 6. Guazzin. de defens. reor. in præfat. num. 23. Caroc. de locat. rubr. de location. ratione officii, num. 20. & 21. Pauperibus verò Advocati gratis patrocinari tenentur, ut prænotavi Practicar. cap. 6. num. 24. Eadem in procuratore observantur. Caroc. ubi proximè, ac dixi eod. cap. 6. num. 25. Tabellio quoque compellitur, l. 18. tit. 25. lib. 4. Recop. Aviles sup. num. 8. Azeved. in d. l. 13. num. 20. & generaliter quoties officium autoritate, vel utilitate publicum suscipit aliquis, ad illud exercendum compelli poterit. Azeved. ibi- dem; Caroc. sup. rubr. de libert. q. 8. num. 18. Sed Advocatum cogi non posse ad suscipiendum patrocinium, nisi urgente necessitate, ex Vivio scripsit Barbofa collect. l. Sancimus, num. 5. C. de Advocat. diversor. judic. quod procedet ubi Advocatus, licet approbatus, & in numerum receptus, publicè munus suum non exercet.

Ibi: Sic & caupo ac stabularius.

Caupo, & stabularius excipere tenentur hospites, atque advenas, nullique diverforium vacans possunt denegare. Aviles sup. d. verb. Arazonables precios, num. 8. Didac. Perez ubi sup. Bobadil. Politic. lib. 3. cap. 4. num. 92. latè Caroc. d. rubr. de libert. q. 8. a num. 5. Girona de gabell. part. 12. num. 26. Straccha de mercat. tit. de navib. part. 5. q. 3. Cur. Philip. part. 2. lib. 3. cap. 3. num. 6. Idem de nauta dicendum, qui navim locare, navigantesque admittere cogitur. Straccha, & Cur. Philip. ubi proximè, Caroc. num. 14. ubi de Medico, Chirurgo, & Fornario: ac tandem num. 18. de cunctis qui publicè artem seu officium exercent.

Ad Num. 2.

Quamquam Decius senserit, meretricem compelli posse, ut accepta mercede, cuique sui corporis copiam faciat, ad instar officium publicè exercentis, sententiam tamen istam ut erroneam D. Covar. non immeritò damnat, quæ ab omni jure, ratione naturali, ac bonis moribus profus aberrat; nam et si liceat aliquoties in Republica peccatum aliquod permittere, ne deteriora patrentur, Barbofa cum pluribus axiom. 141. n. 7. & præmissi sup. lib. 2. cap. 4. num. 55. cooperari tamen ad actum intrinsecè malum nunquam permittitur, cum non sint facienda mala, ut inde veniant bona, cap. Super eo 4. de usur. cap. 2. de sortilegiis, Barbofa cum aliis num. 3. & 8. unde et si lupanaria publicè tolerentur licet, judex tamen nequibit meretricem, penâ iustitæ constringere ad turpitudinis exercitium jure divino, & naturali vetitum. Præterea neque ipse, qui ad meretricem accedere cupit, eam comprimere poterit, quia nullum jus in corpus mulieris habet; & si aliquid obtineret, illud per vim consequi non liceret, sed judicis autoritate, sicut in Advocato, Tabellione, & artifice debet observari. Quod autem nullus jus habeat ad meretricis invitæ complexum, constat quoniam qui artes, & officia publicè